

Janna de Lathouder

LEMNISCAAT 8 ROTTERDAM

© Janna de Lathouder, 2025
Omslag, illustraties en boekverzorging © Eef Verburg
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v.,
Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam, 2025
ISBN 978 90 477 1769 0
NUR 283

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier.

Kijk voor meer informatie, activiteiten voor thuis en in de klas en extra's op www.lemniscaat.nl

Proloog

Ik kijk naar het pakje dat Jenny me in handen drukt.

‘Maak dan open,’ zegt ze ongeduldig.

Ik scheur het papier eraf. Er komt een klein, licht-groen boekje tevoorschijn. BOEK staat erop gedrukt. BOEKY heeft Jenny ervan gemaakt met stift. Zij schrijft haar y’s altijd in de vorm van een hartje met een druppel eronder. Ik voel tranen in mijn ogen.

Jenny grijpt m’n polsen zo stevig vast dat het boekje bijna valt. ‘Schrijf me,’ zegt ze nadrukkelijk.

‘Maar we gaan toch bellen?’ Mijn stem piept een beetje.

‘Ja, natuurlijk! Maar schrijven is dieper. Schrijf als je me mist.’

Ik val Jenny om de hals. Mijn tranen kan ik niet meer tegenhouden. Het lelijk versierde boekje is het mooiste, allermooiste cadeau ooit. Hoe ver ik ook verhuis, onze band blijft.

Hoofdstuk 1

‘Meneer, mijn vriendin heeft haar ijsje laten vallen.’

Bijna onmerkbaar knik ik om Jenny’s verhaal te ondersteunen. De man met het vrolijke schort en de brede snor kijkt op ons neer vanachter de ijsvitrine. We kijken zo zielig mogelijk terug. Ik weet er zelfs een traan uit te persen. Jenny zal trots zijn.

‘Mag ze een nieuwe? Ze had zich er zo op verheugd.’

De man is nog niet overtuigd. Jenny doet er nog een schepje bovenop.

‘Ze heeft het hele weekend klusjes gedaan om geld te verdienen. Afwassen, flessen wegbrengen...’

‘... en de auto wassen,’ vul ik aan.

Jenny knikt naar mij en zegt zomaar iets wat we niet afgesproken hadden: ‘Ze heeft zelfs haar oma’s kunstgebit gepeetst.’

Bijna schiet ik in de lach. Ik heb niet eens een oma, alleen een oude tante. En die heb ik maar één keer gezien.

‘Welke smaak had je?’ De man reikt zuchtend naar zijn ijsschep en pakt het kleinste hoorntje dat hij heeft.

‘Aardbei,’ zeg ik.

Jenny schopt tegen m'n enkel. 'En witte chocola,' zeg ik er gauw achteraan.

Of de man ons echt gelooft of gewoon van ons af wil zijn, weet ik niet. Maar een halve minuut later likken we omstebeurt van ons bij elkaar gelogen ijsje.

Druk gepraat schudt me uit mijn gedachten. De ijsjesherinnering vliegt het raam uit. Papa heeft de radio aangezet en praat tegen de omroeper alsof die hem horen kan.

'Ben jij dan onze lokale zender? Ik wil het nieuws horen van ons nieuwe dorp.'

Juist dan klinkt de jingle. 'Mooi. Jou moest ik hebben.' Papa zet de radio harder en leunt weer achterover.

'... meer en meer graffiti ontdekt. Steeds dezelfde initialen HB zijn terug te vinden op gebouwen, bussen, elektrahuisjes en zelfs op verkeersborden. De schade voor de gemeente loopt inmiddels in de duizenden euro's. Met bewakingscamera's wordt nu geprobeerd...'

De radiostem zwabbert verder, maar ik luister niet meer.

We sukkelen al een tijd achter een grote, geelgroene vrachtwagen aan. ERKENDE VERHUIZERS lees ik op hun achterklep. Daar had in koeienletters onder moeten staan: 'Ook als uw kind dat niet wil, trekken we haar kamer in een ommezwaai leeg.' Of ze hadden erop kunnen schrijven: 'Wij smijten met alles dat waarde heeft.' Thuis had ik mijn glazen beeldjes heel voorzichtig ingepakt. Eerst had ik ze één voor één in zacht keukenpapier gerold, beginnend met het beeldje van de toren van Pisa. Daarna had ik ze voorzichtig tegen elkaar aan in een schoenendoos gelegd. In het midden

lag het belangrijkste en meest breekbare beeldje, een doorschijnend klein Eiffeltorentje met een roze torenpuntje. Daarna had ik de deksel op de doos gedaan en alles omwikkeld met papier waarop ik schreef: 'Uiterst breekbaar!!! Voorzichtig!!!' en daar had ik weer doorzichtig plakband omheen getapet. Zelfs een kleuter zou de belangrijkheid zien.

Maar een van de verhuizers greep de doos zo in één hand vast en smeed 'm in een verhuisdoos. Ik weet bijna zeker dat ik een zachte knak hoorde. Het geluid gaf een prikgevoel in m'n hand.

'Ach, Elena, daar moet je niet zo'n punt van maken. Zoiets kan gebeuren,' zei mama. 'En wij doen niet aan boos worden. Toch?' Ze keek me recht aan. 'Daar creëer je alleen maar nóg meer boosheid mee. Haal gewoon even goed adem.'

Als Jenny het hoort van de schoenendoos, gaat ze het echt supererg vinden. De beeldjes zijn van ons samen. En alles wat van ons samen is, is nu extra belangrijk, omdat Jenny en ik níét meer samen zijn, voor het eerst sinds groep vijf. We zaten naast elkaar in de klas. We fietsten altijd samen naar school. In de vakanties logeerden we bij elkaar en maakten we smoothies. En als een van ons een grapje maakte, snapte de ander het gelijk. De juf heeft ons vaak uit elkaar moeten zetten omdat we nooit stoppen met kletsen. 'Ik weet niet wat ik van jullie moet vinden,' zei de juf steeds. En dan keek ze naar mij alsof ik een stoute puppy was. Zo keek ze nooit naar Jenny, dat zou Jenny niet goed vinden.

Ik heb weleens gezegd tegen Jenny dat ze niet zo boos moet doen. En toen werd ze dus heel boos, wat wel logisch is. Maar daarna zei ik heel overdreven 'nou sorry hoor' en daar moesten we allebei om lachen.

Ik hou Boeky stevig tegen me aan. Gelukkig komt Jenny zo snel mogelijk logeren. Ze kan namelijk ook niet zonder mij, dat is nou eenmaal zo. We hebben al afgesproken hoe ik de beeldjes op mijn nieuwe kamer ga neerzetten. Het zijn er bij elkaar veertien en die moeten op een bepaalde volgorde staan die alleen wij snappen.

Voorin kakelen m'n ouders over hun nieuwe fietswinkel en wat voor een succes dat zal worden. Ze vinden alles maar *spatleuk*. En *spatinteressant*. Mama draait haar hoofd schuin naar papa.

‘Weer lekker je oude vak uitoefenen.’

Papa grijnst terug. ‘Mijn échte vak.’

‘Ja,’ antwoordt mama alsof ze spontaan opnieuw verliefd wordt.

‘Van toen je mij leerde kennen.’

‘Ja,’ zegt mama nog wat zachter. Ze geeft hem een kneepje in zijn been.

Ik kijk weer naar buiten.

‘Een verse start voor ons allemaal!’ zegt mama nu weer hardop op een toon die net te blij is. Ik heb geen verse start nodig, maar als kind schijn je daar niks over te zeggen te hebben. Dus daar gaan we, met z’n drieën plus mijn mottige cavia. Ik wilde een ratje, maar mijn ouders vonden een cavia verstandiger. Zeiden ze. Volgens mij waren ze vergeten dat ik een ratje wilde. En ik verdenk ze er ook van dat ze het verschil niet weten tussen een cavia en een rat. Ook niet tussen een chihuahua en een eekhoorn trouwens, als het erop aankomt. Maar goed, ik kreeg dus dit beest, als een soort van ‘sorry dat je van school moet’-offer. En die vult met z’n kooi de hele verdere achterbank naast mij. Verder staat er een plant tussen mijn voeten die tegen

m'n knieën prikt en dan nog drie exemplaren naast m'n voeten. 'In de verhuishwagen gaan die stuk,' zei papa. Volgens mij breekt zo'n plant niet. Planten buigen. Glas breekt.

De cavia piept. Hij heeft nog geen naam, ik noem 'm gewoon 'Cavia'. Hoewel, 'Mottig Mormel' past ook goed. Afgekort: 'Mormel'.

'Dag Mormel,' fluister ik 'm toe. Mormel poept meteen een droge, ronde korrel. Hij kijkt me er mottig bij aan. Zie je wel, zo heet-ie echt.

Elke minuut dat we langer onderweg zijn, voel ik het heimweetouwte tussen mij en mijn oude leven verder aanspannen. En elke minuut kost het me meer moeite om niet te krabben. De huid in mijn linkerhand is in het midden al best dun. Ik vouw m'n hand dicht en duw de nagels erin. Dat is niet hetzelfde als krabben.

'Gaat het goed daar achterin?' Papa's hoofd steekt tussen de hoofdsteunen door.

'Spatleuk allemaal, hè,' zegt mama.

'Tante Nannie zal verrast zijn dat je alweer zo groot bent!'

'Heerlijk toch, dat we zo dicht bij haar gaan wonen?' zegt m'n moeder.

'Heel erg leuk,' vult papa aan. 'Spatleuk.'

En dat liegen ze samen. We gaan namelijk nooit naar tante Nannie. De laatste keer was alweer een jaar geleden. Maar nu wordt ze zomaar mijn oppas, dát is mijn verhuiscadeau. Ik heb al minstens anderhalf jaar geen oppas meer. Ze zijn zeker bang dat ik terugval in mijn krabgewoontes.

Ik leg m'n hand plat op m'n been.

Eindelijk. De snelweg af. Pas op het laatste moment herken ik de straat waar we gaan wonen. Hier ben ik maar één keer eerder geweest. Dat is bijna een jaar geleden. Het was koud en nat. 'We gaan op huizenjacht,' had mama die ochtend vrolijk gezegd, wat ik meteen al een stomme naam vond. Hoezo 'op jacht'? Alsof huizen wegrekken als je ze gaat bekijken. En als er al huizen bestonden die konden vluchten, dan zeker niet de huizen die wij bekeken: die waren allemaal veel te oud en vervallen om zich voor ons te verstoppen. De enige beweging die zij nog konden maken, was instorten. 'Kijk nou, wat zielig,' zouden mensen er dan over zeggen. En daarna: 'Maar het werd tijd.' Echt niemand zou er een traan om laten.

Een paar weken later wilden papa en mama met me praten. Ik voelde al meteen nattigheid, ze keken té vrolijk. En ik kreeg gelijk: een van die krotten achter een van de lelijke Te Koop-borden was óns krot geworden. Papa en mama trokken een fles champagne tevoorschijn en proostten uitgebreid op dit 'heugelijke feit'. Ik kreeg een extra groot glas fruitwater. Zo noem ik water met stukjes fruit erin.

Vanaf dat moment negeerde ik de nieuwe situatie compleet. Ik wou geen foto's zien en ik wou het er niet over hebben. Ik bleef gewoon de dingen doen die ik altijd deed: naar school gaan, met Jenny rondhangen, korfballen. Mijn aanpak werkte perfect, er leek een tijd niks aan de hand te zijn en ik begon het krot zelfs al wat te vergeten. Tot er op een dag een stapel platte verhuisdozen voor m'n kamerdeur lag met de opdracht die in elkaar te vouwen. Mijn kamer moest leeg en de dozen moesten vol. We zouden gaan. Naar

een andere provincie. Weg van m'n team, van school en van Jenny.

Ik klap Boeky open. Op de eerste pagina teken ik een groot hart met een druppeltje eronder. Net als onder Jenny's y's, alsof het huilt. 'Nee, het bloedt,' zegt Jenny dan streng. Dat vind ik een naar idee, maar ik snap het nu ook wel een beetje.

Groep vijf. De hele ochtend heeft het nieuwe meisje al zitten huilen aan haar tafel. Met haar armen ligt ze plat op het tafelblad en haar voorhoofd staat tegen de rand geparkeerd. Met haar gezicht naar de grond weet niemand hoe ze eruitziet. Algauw gaan er geruchten door de klas: ze heeft zeker een paarse neus met zwarte pukkels erop. Of ze heeft een derde oog op haar wang. Eén jongen beweert zelfs dat ze het harige gezicht van een wolf heeft. Hoe langer het meisje weigert rechtop te gaan zitten, hoe wilder de gefluisterde theorieën worden en hoe verder iedereen zijn stoel van haar wegschuift.

Ik vind het zielig. Het kan me niet schelen dat ze een monster is. Ze zit nou eenmaal bij ons in de klas, dus ze hoort bij ons.

Ik schuif mijn stoel tegen de hare aan en sla mijn arm over haar schouders. Ik duik naar beneden en leun ook met mijn voorhoofd tegen de tafelrand. Ze voelt helemaal warm. Na een tijdje wordt het schokken van haar schouders wat rustiger.

Sindsdien zijn we onafscheidelijk, Jenny en ik.

De verhuishwagen is gestopt. Dus wij ook. Het verkoopbord staat er nog. Iemand heeft er VERKOCHT! overheen gekalkt. Dat uitroepteken snap ik: dit had niemand

zien aankomen. 'Ja mensen. Het is écht waar. Er gaan écht mensen wonen in deze bouwval! Hahaha, wat een sukkels!'

Ik stap uit en leun tegen de warme auto.

Mijn nieuwe kamer moet minstens zo goed zijn als thuis. Of béter. Dat kan eventueel misschien een beetje goedmaken dat ze me verhuisd hebben. Met nadruk op 'eventueel' en 'misschien'.

En op 'een beetje'.

'Spatspannend!' Mama pakt papa's hand vast. Mijn ouders kijken naar de bouwval alsof ze de hoofdprijs hebben gewonnen.

'Spatspatspatspannend,' zegt papa terug en hij pakt mijn hand vast. Mijn rechterhand, die zonder de losse huidfliebertjes. Nu kijken ze allebei naar mij.

'Ja,' mompel ik.

Mama kijkt nog een seconde naar mij, waarbij ze één mondhoek optrekt alsof ze me alleen aan die kant van haar gezicht grappig vindt. 'Ja, echt spatterdespatspannend,' zegt ze nog een keer terwijl ze weer naar het huis kijkt.

Nog even en ze spatten allebei uit elkaar. Dan klinkt er een grote 'splut!' en zijn mijn ouders onherkenbaar verdwenen. Het zou wat zijn, dan sta ik hier alleen met die verhuizers en een huis dat ik niet hebben wil. En een cavia met een naam die alleen zijn stomheid aangeeft.

Maar ze spatten niet uit elkaar, ze huppelen naar de voordeur, mama met de sleutel voor zich uit gestoken. Ik bekijk hun ruggen. Ze hebben het warm, net als ik.

‘Vasthouden Elena!’

Ik doe echt mijn best, maar het is loeizwaar. Ik krijg het er warm van. We zijn samen de bank naar boven aan het tillen omdat we op een echte bank in mijn kamer willen zitten.

‘Een bank weegt helemaal niet zoveel. We zetten hem terug voor je ouders er weer zijn. Dat merken ze nooit,’ had Jenny gezegd. Dus gingen we aan de slag.

We moeten de hele tijd lachen om onze actie. Dit is echt weer zo’n bedenksel van Jenny. De trap in ons huis loopt in een bocht omhoog. Het is lastig om de bank daardoorheen te persen. Halverwege vind ik het alweer een debiel idee. Maar teruggaan is dubbel debiel. Schouders eronder dan maar en doorduwen. Ik krimp ineens als ik het schrapen van een bankpootje langs de muur hoor. Er ontstaat een hele sleuf in het gips. Dat gaan m’n ouders zeker zien.

Het is een enorm karwei, maar we komen zowaar boven. In mijn kamer past de bank nog maar net tussen de muur en de kast. We kantelen hem, waardoor hij precies op zijn plek zakt. We zweten ons een ongeluk, maar het resultaat is fantastisch.

‘Had je dit zonder mij ooit gedaan?’ wil Jenny weten.

‘Zeker weten van niet,’ zeg ik en ik lach. En dat is ook zo. Dit soort dingen bedenk ik niet. Gelukkig heb ik Jenny, anders zou ik nooit wat meemaken. Dat weet Jenny ook. En zij heeft mij nodig, want ik ben de doorzetter van ons twee.

De deur van mijn kamer kan niet meer goed open, maar dat maakt niet uit. We kunnen heerlijk onderuitzitten en onze voeten op mijn bed leggen. We kletsen wat af terwijl we daar liggen te loungen.

‘O, ik moet gaan!’ zegt Jenny ineens. ‘Tot morgen!’

Jenny stapt met haar schoenen op de bankleuning en

wurmt zich door de smalle deuropening naar buiten. We moeten allebei enorm giechelen. Het is zo'n raar gezicht zoals zij zich naar buiten friemelt. Pas als ze weg is, realiseer ik me dat ik de bank nooit in m'n eentje beneden krijg.

Uiteindelijk moest papa 'm zelfs uit elkaar schroeven om 'm van z'n plek te krijgen. Hij snapte de grap niet helemaal. En ik moest ook nog sorry zeggen van de muur natuurlijk. Papa pakte de muurvuller erbij om de volgende bewoners er niet mee op te zadelen.

Ik vraag hem of hij boos is. 'Neenee,' zegt hij snel. 'Dat lokt alleen maar meer boosheid uit, dat weet je.'

'Hé!' hoor ik. Nogal hard.

Papa en mama en de verhuizers zijn allemaal binnen, dus ik ben de enige voor wie dit bedoeld kan zijn. Ik draai me om. Op de stoep zie ik een jongen op de stang van zijn fiets zitten. Zijn voeten raken de grond, zijn handen liggen losjes op zijn stuur. De jongen zegt nu niks meer maar zit gewoon te kijken. Ik zwaai en glimlach een beetje, hij kan de buurjongen wel zijn.

De jongen lacht keihard, zo'n lach waarvan je hoort dat het niet echt is. Hij draait zijn stuur om en trapt weg. Een beetje laat realiseer ik me dat m'n zwaai nog in de lucht hangt. Gauw prop ik m'n hand in mijn zak. Au, m'n velletje.